

Talousarviomuutos / Työllisyyspalveluiden kuntaosuuden lisämääräraha / Elinkeinot ja kaupunkikehitys

Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunta 13.05.2025 § 49

Valmistelija

Työllisyysjohtaja Perttu Kellomäki ja hallintoasiantuntija Mikko Nikkilä

Sopimuksessa työvoimapalvelujen järjestämisestä Keski-Pohjanmaalla on sovittu kunkin Keski-Pohjanmaan työllisyysalueen jäsenkunnan vastaavan työvoimapalvelujen kustannuksista aiheuttamisperiaatteen mukaan. Aiheuttamisperiaatteella korvattavia tukia, etuuksia ja palveluita ovat mm. yrityksille työttömästä henkilöstä maksettavat palkkatuet, yli 55-vuotiaiden työllistämistuki, aloittavan yrittäjän starttiraha, matka- ja yöpymiskustannusten korvaukset työnhakumatkoista toisella paikkakunnalle, harkinnanvaraiset kulukorvaukset, työolosuhteiden järjestelytuki työssä pysymiseksi tai kohtuullisten muokkausten järjestämiseksi työpaikalle sekä työvoimakoulutuksiin, koulutuskokeiluihin ja osaamis- ja ammattitaitokartoituksiin osallistuminen.

Vuoden 2025 talousarvion laadinnan yhteydessä oli käytettävissä työ- ja elinkeinoministeriön toimittamaa laskennallista tietoa kahdelta aikaisemmalta vuodelta, jolloin palvelut toteutettiin koko Pohjanmaan ELY-keskusalueen laajuisena Pohjanmaan TE-toimiston toimesta. Kuntakohtaiseen kustannusten seurantaan siirryttäessä tiedostettiin riski, että arviota kustannusten todellisesta volyymista ei pystytä tarkasti ennustamaan järjestämisvastuun siirron yhteydessä ja alueen rahoituspohjan pienentyessä. Talousarvion 2025 pohjana on käytetty tiedossa ollutta arviota työvoimapalvelujen siirron vuoksi kunnille maksettavaa valtionosuutta, jonka tiedettiin olevan summaltaan pienempi kuin Pohjanmaan TE-toimiston käytössä ollut määräraha, koska lakisääteisiä tehtäviä on vähennetty TE2024-uudistuksen yhteydessä ja samalla rahoitusta on pienennetty. Työllisyyspalvelut-tehtävään kunnat saavat valtionosuutta työikäisen väestön, työttömien sekä vieraskielisen väestön määrän mukaan.

Uusille työllisyysalueille siirtyi myös maksamatonta palveluvelkaa valtiolta vuoden 2024 osalta, josta osa korvattiin täysimääräisenä ja osaan siirtyvästä palveluvelasta tehtiin määrärahasyistä leikkaus, joka vähensi Keski-Pohjanmaan saamaa korvausta n. 89 000 euroa suhteessa maksettaviin etuuksiin, jolloin valtion korvattavaksi kuuluneita kustannuksia kunnat joutuvat maksamaan omalla rahoituksella.

Keski-Pohjanmaan työllisyysalueen talousarviossa 2025 Kokkolan kaupungin osalta työvoimapalvelujen kustannukset koostuvat kiinteästä osuudesta toimintamenoja n. 2,5 miljoonaa €/vuosi, työvoimakoulutuspalvelujen kustannuksista 900 000 € sekä tukien ja avustusten kustannuksista 1,01 miljoonaa €.

Kokkolan osalta on sidottu tukia vuoden 2025 aikana palkkatukeen 1,56 miljoonaa € ja yli 55-vuotiaiden työllistämistukeen 24 000 €, eli 1 584 000 €, työolosuhteiden järjestelytukeen ja matka- ja yöpymiskustannuksiin sekä harkinnanvaraiseen kulukorvaukseen 34 000 € ja työvoimakoulutuksiin tulee kulumaan n. 900 000 €. Tässä vaiheessa Kokkolan kaupungin kustannuspaikalle tulee hakea lisämäärärahaa, koska valtion työllisyysalueelle myöntämän palveluvelan tiliöinnin jälkeen Kokkolan kustannuspaikalle kohdistuvat sidonnat ylittävät talousarviossa tukiin ja korvauksiin varatun määrärahan.

Kokkolan kustannuspaikalle on kertynyt alijäämää 35 330 euroa valtion maksaman palveluvelan tiliöinnin jälkeen. Yksi palkkatukipäätös tai starttirahakausi kustantaa n. 4440-10 000 euroa riippuen tukiprosentista 50-100% ja palkkatuen kestosta. Työllisyyspalvelut ovat arvioineet, että loppuvuoden 2025 palkkatukien ja starttirahojen määrät olisivat palkkatukien osalta n. 80 kpl ja starttirahojen n. 10 kpl. Alkuvuoden 2025 tehtyjen päätösten osalta palkkatukien jakautuminen on noin 52 % kokkolalaisiin asiakkaisiin ja 48 % muiden Keski-Pohjanmaan työllisyysalueen kuntien asukkaisiin ja starttirahojen osalta suurimmaksi osaksi kokkolalaisiin asiakkaisiin.

Kokkolan kaupungin kustannukset työllisyyspalveluihin rahoitetaan elinkeinot- ja kaupunkikehityksen kustannuspaikalta.

Työllisyysjohtaja	Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunta päättää esittää Kokkolan kaupungille 400 000 € suuruisen lisämäärärahan myöntämistä palkkatukeen, starttirahoihin sekä muihin henkilö- ja yritysasiakkaiden tukiin ja avustuksiin Kokkolan kaupungin osalta.
Päätös	Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Kaupunginhallitus 26.05.2025 § 242
42/14.07.00.00/2025

Valmistelija	Strategiapäällikkö Piia Isosaari, kehitysjohtaja Jonne Sandberg, talousjohtaja Mikko Tornikoski
--------------	---

Kokkolan kaupungin kustannukset työllisyyspalveluihin on budjetoitu elinkeinot ja kaupunkikehityksen vastuualueen kustannuspaikalle. Jo budjetointivaiheessa oli tiedossa työllisyyspalvelujen kustannusten vaikea ennustettavuus, sillä talousarvion laadinnan yhteydessä käytettävissä olleet valtion ennustelaskelmat oli laadittu vuoden 2023 tiedoilla. Tämän jälkeen yleinen työllisyystilanne on heikentynyt ja mm. työvoiman kysyntä laskenut tietyillä toimialoilla, kuten esimerkiksi rakentamisessa ja teollisuudessa merkittävästi.

Työllisyysalueiden perustamisen jälkeen on selkeästi nähtävissä, että työllisyyspalvelujen järjestämisen vastuut siirtyivät kunnille aliresurssoituina, saman aikaisesti heikenneen työllisyystilanteen

yhteydessä. Tämä aiheuttaa väistämättä vuoden 2025 aikana haasteita kuntien talouteen. Työllisyysalueille siirtynyt maksamaton palveluvelka valtiolta sekä vuoden 2024 aikana tehdyt määrärahasidonnat kohdistuvat erityisesti palkkatukeen ja starttirahaan, joita te-toimistot ovat myöntäneet vuoden 2024 aikana ja sitoneet näihin rahoitusta tuleville vuosille. Valtion korvauksista huolimatta, Kokkolan kaupungin osalta tämä tarkoittaa 400 000 euron lisämäärärahan tarvetta kyseisten kustannusten kattamiseksi.

Kokkolan kaupunki on budjetoinut vuodelle 2025 työllisyyspalveluihin koulutusten, palvelujen ja tukien sekä työllisyyslautakunnan kulujen lisäksi 4,5 miljoonaa euroa työmarkkinatuen kuntaosuuksiin. Heikentyneen työllisyystilanteen ja uuden työmarkkinatuen maksumallin myötä on todennäköistä, että työmarkkinatuen kuntaosuudet eivät tule pysymään talousarvion raamissa ja lisämäärärahaa tullaan hakemaan myös näiden kulujen kasvun kattamiseksi myöhemmin tämän vuoden aikana.

Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunta on käsitellyt kokouksessaan 13.5.2025 § 49 työllisyysmäärärahojen tilannekatsauksen ja päättänyt esittää Kokkolan kaupungille 400 000 euron lisämäärärahan myöntämistä palkkatukeen, starttirahoihin sekä muihin henkilö- ja yritysasiakkaiden tukiiin ja avustuksiin. Työllisyysalueella jokainen työllisyysalueen kunta vastaa näistä palveluista aiheuttamisperiaatteen mukaan.

Esitettyä lisämäärätarvetta ei voida kattaa elinkeinot ja kaupunkikehityksen määrärahoista, mutta talousarviomuutos ei kuitenkaan nostata kaupungin lainanottotarvetta kuluvalle vuodelle (mm. investoinneista vapautuva lainanottotarve/Vt8).

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto

1. myöntää 400 000 euron lisämäärärahan elinkeinot ja kaupunkikehitys vastuualueelle palkkatuen, starttirahojen sekä muiden henkilö- ja yritysasiakkaiden tukien ja avustusten kattamiseen, (kustannuspaikka 1700, tili 4462)
2. myöntää vastaavan suuruiset lisämäärärahat työllisyyspalveluiden talousarvioon (tulo/meno) ja valtuuttaa työllisyyslautakunnan tekemään tarvittavat talousarviomuutokset.
3. päättää, että myönnettävä lisämääräraha katetaan heikentämällä talousarvion tulosta 400 000 eurolla.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.